

A Győri Ítéltábla, mint harmadfokú bíróság Győrött, a 2021. február 16. napján megtartott tanácsülés alapján meghozta a következő

ítéletet:

A költségvetési csalás büntette és más bűncselekmények miatt I.r. vádlott és társai ellen indult büntetőügyben a Győri Törvényszék mint másodfokú bíróság 2020. november 3. napján kelt 4.Bf.244/2019/26. számú ítéletét Terhelt1 vádlott vonatkozásában megváltoztatja annyiban, hogy a 2 rb. folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétsége vonatkozásában mellőzi a bűnsegédi elkövetést.

Egyebekben a másodfokú bíróság ítéletét Terhelt1 vádlott vonatkozásában helybenhagyja.

I n d o k o l á s

[1] A Győri Járásbíróság költségvetési csalás és más bűncselekmény miatt 16 vádlottal szemben folytatott eljárást. A B.1057/2016/100. sorszám alatti ítéletében Terhelt1 vádlottat bűnösnek mondta ki a Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont és (3) bekezdés b) pontja szerinti költségvetési csalás büntettében, a Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont és (3) bekezdés b) pontja szerinti 2 rb. bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntettében, a Btk. 345. §-a szerinti folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétségében és a Btk. 345. §-a szerinti 2 rb. folytatólagosan és bűnsegédként elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétségében. Ezért halmazati büntetésül 1 év 6 hónap, végrehajtásában 3 évi próbaidőre felfüggesztett börtön fokozatú szabadságvesztésre, 200 napi tétel pénzbüntetésre és 2 év gazdasági társaságok vezetésétől eltiltásra ítélte. A pénzbüntetés egy napi tételének összegét 2.000 Ft-ban határozta meg. Rendelkezett az így kiszabott, összesen 400.000 Ft szabadságvesztésre történő átváltoztatásáról meg nem fizetése esetére és kimondta, hogy a vádlott a büntetés végrehajtásának elrendelése esetén a szabadságvesztésből legkorábban a kétharmad rész kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. A vádlottat előzetes mentesítésben részesítette. Terhelt1 vádlottat az ellene a Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont és (3) bekezdés b) pontja szerinti, 2 rb. nagyobb vagyoni hátrányt okozó üzletszerűen bűnszövetségben és bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntette és a Btk. 345. §-a szerinti 2 rb. bűnsegédként, folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétsége miatt emelt vád alól felmentette. Rendelkezett a bűnjelekről.

[2] Az ítélet ellen az ügyész VI. r. vádlott terhére, bűnösségének a vád szerinti megállapítása és súlyosabb büntetés kiszabása, míg VI. r. vádlott védője enyhítés érdekében jelentett be fellebbezést.

[3] A Győri Törvényszék mint másodfokú bíróság a 4.Bf.244/2019/26. szám alatti ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét Terhelt1 vádlott vonatkozásában megváltoztatta, a vádlottat bűnösnek mondta ki további, a Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont és (3) bekezdés b) pontja szerinti közvetett tettesként elkövetett költségvetési csalás büntettében és a Btk. 345. §-a szerinti 2 rb. bűnsegédként, folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétségében. Ezen túlmenően a VI. r. vádlott által megvalósított bűncselekményeket 1 rb. költségvetési csalás büntettének (Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont és (3) bekezdés b) pontja), 2 rb. bűnsegédként elkövetett költségvetési csalás büntettének (Btk. 396. § (1) bekezdés a) pont és (3) bekezdés b) pontja), 1 rb. folytatólagosan elkövetett hamis magánokirat felhasználása vétségének (Btk. 345. §), 1 rb. bűnsegédként, folytatólagosan elkövetett hamis

magánokirat felhasználása vétségének és 1 rb bűnsegédként elkövetett hamis magánokirat felhasználása vétségének minősítette, illetve nevezte meg. Ezért Terhelt1 vádlott felfüggesztett szabadságvesztésének próbaidejét 4 évre felemelte, egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

[4] Az ítélet ellen Terhelt1 vádlott védője jelentett be másodfellebbezést a további bűnösséget megállapító döntés ellen, e bűncselekmények kapcsán felmentése érdekében.

[5] A Győri Fellebbviteli Főügyészség Bf.306/2020/1-I. szám alatti átiratában hivatkozott arra, hogy VI. r. vádlott fellebbezése joghatályos, a felülbírálat esetében teljeskörű. Az első- és a másodfokú bíróság a rá vonatkozó eljárási szabályokat betartotta, a törvényszék az elsőfokú ítélet részbeni megalapozatlansági hibáját a tényállás pontosításával, illetve kiegészítésével orvosolta, amely ekként teljes mértékben megalapozott, így alapját képezheti a harmadfokú eljárásnak is. Utalt arra, hogy a törvényszék az irányadó tényállásból törvényesen következtetett Terhelt1 vádlott bűnösségére a további 3 rb. bűncselekményben is. A terhére rótt bűncselekmények minősítése helyes azzal a pontosítással, hogy a további három bűncselekmény közül a közbizalom elleni bűncselekményeket tettesként követte el. Rámutatott, hogy Terhelt1 vádlott épp úgy, mint vádlott-társai tisztában volt azzal, hogy az I. r. vádlott irányításával kiállított számlák fiktívek, azok az ő közreműködésével kerültek IX. és X. r. vádlottakhoz, akik azokat felhasználva nyújtották be adóbevallásukat és okoztak ezáltal vagyoni hátrányt a költségvetésnek. Az irányadó tényállás szerint azonban a felhasználók nem tudtak a számlák fiktivitásáról, azaz tévedésben voltak, ezért a bűnsegédi magatartást tanúsító vádlottak közvetett tettesként felelnek a tévedésük okán büntetőjogi felelősségre nem vonható IX. és X. r. vádlottak költségvetést károsító cselekményeikért. Mindezekből következően megállapítható, hogy VI. r. vádlott védőjének ezen cselekmények alóli felmentésre irányuló másodfellebbezése nem vezethet eredményre. Hivatkozott arra, hogy az irányadó középértéktől évekkel elmaradó tartamú, végrehajtásában felfüggesztett szabadságvesztés, valamint az egyéb büntetés az ügyben teljeskörűen feltárt bünteteskiszabási körülményekre figyelemmel összességében sem tekinthető eltúlzott szankciónak.

[6] Ezért indítványozta, hogy az ítéltábla a másodfokú bíróság ítéletét a Be. 624. § (1) bekezdése alapján változtassa meg, állapítsa meg, hogy Terhelt1 vádlott a 2 rb. hamis magánokirat felhasználásának vétségét tettesként valósította meg. Egyebekben a másodfokú ítéletet hagyja helyben.

[7] Terhelt1 VI.r. vádlott védője a fellebbezés írásbeli indokolásában hivatkozott arra, hogy a védelem álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a bizonyítékok megfelelő értékelésével jutott arra a következtetésre, hogy a rendelkezésre adatok nem elégségesek ahhoz, hogy VI.r. vádlott bűnösségére a tényállás 2. és 3. pontját érintő cselekmények kapcsán következtetést lehessen levonni. Önmagában a megbízó és a vállalkozó közötti közvetítői tevékenység nem illik bele egyetlen büntetőjogi tényállásba sem. A közvetítői tevékenységért kapott juttatás jellemző a gazdasági életben kialakult gyakorlatban. Utalt arra, hogy a főügyészség által visszavont fellebbezésre tekintettel jogerősen felmentett IX. és X.r. vádlottakéhoz kell igazodnia a bűnsegédi magatartást megvalósító VI.r. vádlott büntetőjogi felelősségének is. A védelmi fellebbezés mellet szóló további érvként hivatkozott arra is, hogy a X. és IX.r. vádlottakat érintő ügyészi fellebbezés visszavonásával a VI.r. vádlott vonatkozásában bejelentett felmentést támadó ügyészi fellebbezés is okafoggyottá vált. Mindezekre tekintettel indítványozta, hogy az ítéltábla a törvényszék ítéletét változtassa

meg, VI.r. vádlottat az ellene 2 rb nagyobb vagyoni hátrányt okozó, üzletszerűen, bünszövetségben és bűnszegdként elkövetett költségvetési csalás büntette és a 2 rb folytatólagosan és bűnszegdként elkövetett hamis magánokirat felhasználásának vétsége miatt emelt vád alól mentse fel.

[8] Tekintettel arra, hogy a másodfokú bíróság az egyes bűncselekmények vádja alól felmentett VI.r. vádlott bűnösségét e bűncselekményekben is megállapította, a Be. 615.§ /1/ és /2/ bekezdés a/ pontja értelmében megnyílt a másodfellebbezés lehetősége.

[9] A joghatályos másodfellebbezésre tekintettel az ítéltábla a Be. 618.§ /1/ bekezdés értelmében a másodfokú bíróság fellebbezéssel sérelmezett ellentétes döntését, azon rendelkezését, illetve részét, amelyet az elsőfokú bíróság ítéletének a sérelmezett ellentétes döntéssel összefüggő felülbírálata eredményezett, valamint az első és másodfokú bírósági eljárást bírálta felül tekintet nélkül arra, hogy ki és milyen okból fellebbezett.

[10] Ennek során a harmadfokú bíróság megállapította, hogy az eljárás másodfokú- s ahogy arra a törvényszék is rámutatott- az elsőfokú bíróság eljárása során sem történt olyan a Be. 608.§ /1/ bekezdésében írt mulasztás, hiba, hiányosság, amely a harmadfokú érdemi felülbírálat akadályát képezhette volna azáltal, hogy akár a másodfokú- akár mindkét eljáró bíróság ítéletét a Be. 625.§ /2/ vagy /3/ bekezdése szerint hatályon kívül kellett volna helyezni.

[11] A Be.619.§ /2/ bekezdése értelmében a harmadfokú eljárásban nincs helye bizonyításnak. Az /1/ és /3/ bekezdés szerint a harmadfokú bíróság a határozatát arra a tényállásra alapítja, amely alapján a másodfokú bíróság a határozatát meghozta, kivéve, ha az a fellebbezéssel támadott rendelkezés tekintetében olyan mértékig megalapozatlan, hogy az az iratok tartalma vagy helyes ténybeli következtetés révén nem orvosolható. Ez utóbbi eset a Be. 625.§ /4/ bekezdése értelmében a másodfokú, szükség esetén az elsőfokú bíróság ítéletének is a hatályon kívül helyezését kell, hogy eredményezze.

[12] A másodfokú bíróság nem tévedett, amikor a felülbírálat során úgy találta, hogy az ítélet 2. és 3. tényállási pontja részbeni megalapozatlanságban szenved, amely lényegében az elsőfokú bíróság jogi tévedésére vezethető vissza. Az elsőfokú bíróság ugyanis abból kiindulva, hogy Terhelt9 IX.r. és Terhelt10 X.r. vádlottak bűnösségét nem látta megállapíthatónak, - mindezt kivetítette a vád szerint a cselekményhez nekik segítséget nyújtó VI.r. vádlottra is e bűncselekményekben szintén felmentve, - e cselekmények kapcsán a tényállásban nem rögzítette a rá nézve - tényről tényre történő következtetés eredményeként, valamint az iratok tartalma alapján - tehető ténymegállapításokat. A másodfokú bíróság ezt a részbeni megalapozatlanságot teljes mértékig orvosolta, amikor II-IV. r. vádlottak elsőfokú bíróság által elfogadott vallomásai alapján a másodfokú ítélet 13. oldal második bekezdésében rögzítette, miszerint a II., III. és IV.r. vádlottak vezetése alatt álló cégek valós gazdasági tevékenységet nem végeztek, a II-IV.r. vádlottak az I.r. vádlott iránymutatása mellett csupán valótlan tartalmú számlákat állítottak ki. Az a megállapítás is helytálló, megalapozott, miszerint, ahogy a fenti cégvezetők, úgy VI.r. vádlott is tisztában volt a számlák fiktív voltával, és azzal is, hogy ezen számlák a megrendelő cégek könyvelésébe bekerülnek, az Áfa bevallásban szerepelni fognak, míg ezen számlák alapján a II. III. és IV.r. vádlottak az ügyvezetésük alatt álló gazdasági társaságok vonatkozásában Áfa bevallást nem

tesznek, az Áfát nem fizetik meg. Ez utóbbi tények ugyancsak a II-IV.r. vádlottak elfogadott vallomásain, valamint helyes ténybeli következtetésen alapulnak, vagyis a tényállás részbeni megalapozatlansága ekként a Be. 593.§ /1/ bekezdés c/ pontja alapján orvoslást nyert a másodfokú eljárásban így e részében is alapját képezhette az ítéltábla határozatának is.

[13] A Terhelt1 VI.r. vádlottat érintő további tényállási részek tekintetében a harmadfokú bíróság a Be.619.§ /4/ bekezdése értelmében nem vizsgálta a másodfokú bíróság ítéletének megalapozottságát és a határozatát a másodfokú bíróság által alapul vett tényállásra alapította.

[14] Az irányadó tényállás alapján törvényesen járt el a másodfokú bíróság, amikor Terhelt1 VI.r. vádlott esetében – megfelelő jogi indoklás mellett- a tényállás 2. és 3. pontjában írt cselekmények vonatkozásában is bűnösségére vont következtetést. Az irányadó tényállás szerint Terhelt9 IX.r. és Terhelt10 X.r. vádlottaknak nem volt tudomása arról, hogy Kft1, illetve a Kft2 valamint a Kft3 és Kft4 közt létrejött vállalkozói szerződések keretében ez utóbbi cégek neve alatt kiállított számlák fiktívek, a számlákon feltüntetett munkálatokat nem ezen két cég végezte el. Ez okra visszavezethető felmentésükkel úgy a költségvetési csalás, mint a hamis magánokirat felhasználása vétsége kapcsán az adott jogi szabályozás mellett azonban nem szűnik meg szükségszerűen a részesi, jelen esetben a bűnsegédi magatartást megvalósító elkövetők büntetőjogi felelőssége is. A Btk. 13.§ /2/ bekezdése értelmében közvetett tettes az, aki a szándékos bűncselekmény törvényi tényállását a cselekmény miatt gyermekkor, kóros elmeállapot, kényszer vagy fenyegetés miatt nem büntethető, illetve tévedésben lévő személy felhasználásával valósítja meg. Következetes a bírói gyakorlat tekintetben, hogy amennyiben a költségvetési csalást és ehhez kapcsolódóan a hamis magánokirat felhasználását ténylegesen megvalósító adóbevallásra köteles cégvezető büntetőjogi felelősségét a bevallásban szerepeltetett számlák valóságára tekintetében megállapítható tévedése kizárja, úgy helyette közvetett tettesként felel az őt e tekintetben megtévesztő, ennek tudatában a számlát részére ki- vagy rendelkezésre bocsátó személy. Jelen esetben, ahogy arra a másodfokú bíróság is helytállóan mutatott rá, Terhelt1 VI.r. vádlott esetében a közvetett tetteség minden eleme kiolvasható a tényállásból, tudomása volt az általa Terhelt9 és Terhelt10 ügyvezetőknek átadott számlák fiktív voltáról és tisztában kellett lennie azok adóbevallásban történő szerepeltetésével is. Az ügyészség a VI.r. vádlottat - Terhelt9 IX.r. és Terhelt10 X.r. vádlottak 1-1 rb tettesi cselekményéhez kapcsolódóan- szintén 1-1 rb bűnsegédként elkövetett költségvetési csalással vádolta meg tekintettel arra, hogy a részesi cselekmények rendbelisége a tettesi alapcselekményhez igazodik. A Btk. 396.§-ában írt költségvetési csalás alá tartozó rész-cselekmények törvényi egységet képeznek, ebből következően a tettes vádemelésig megvalósított valamennyi ezen tényállás alá tartozó magatartása egy bűncselekményt valósít meg. Ekként Terhelt1 VI.r. vádlott a Kft1 és a Kft2. vonatkozásában ÁFA adónemben megvalósult adóbevétel csökkenések miatt, mint közvetett tettes, 1 rb költségvetési csalás büntette miatt felel.

[15] A hamis magánokirat felhasználása bűncselekmény nem képez törvényi egységet, így annak rendbelisége a Kft1. és a Kft2. adóbevallási jogviszonyának keretében történő felhasználásához igazodik, vagyis két rendbeli bűncselekményként értékelendő, mint ahogy azt helyesen állapította meg a másodfokú bíróság is. E bűncselekmények elkövetési alakzatát azonban annyiban pontosította az ítéltábla - a Be. 624.§ /1/ bekezdése alapján megváltoztatva a törvényszék ítéletét,- hogy a fentiekből következően mellőzte azokból a bűnsegédi elkövetésre utalást. A további bűncselekmények másodfokú bíróság általi minősítése és megnevezése is megfelel a büntető anyagi jogi szabályozásnak.

[16] A törvényszék ítéletének indokolásából kiolvashatóan a másodfokon VI.r. vádlott terhére rótt további két bűncselekményre, az általa megvalósított cselekmények tárgyi súlyára és az ítélet belső arányosságának követelményére is figyelemmel úgy találta, hogy az elsőfokon kiszabott szabadságvesztés próbaideje tartamát szükséges felemelni, ezért azt 4 évre súlyosította érintetlenül hagyva az első fokon kiszabott 1 év 6 hónapi szabadságvesztést, mely a büntetés kiszabásánál irányadó 4 év 3 hónap középmértékre tekintettel az ítéltábla megítélése szerint kifejezetten méltányos büntetés a felfüggesztés felső határához közelítő próbaidő mellett is, ezért annak további enyhítésére nem látott törvényes lehetőséget. Mindenben osztotta a harmadfokú bíróság a gazdasági társaság vezető tisztségviselői foglalkozástól eltiltás kapcsán kifejtetett ítéleti érvelést is, ekként azt maga sem kívánta mellőzni, vagy tartamát mérsékelni. A törvény kötelező előírása szerint alkalmazott pénzbüntetés úgy a napi tételek számát, mint az egy napi tétel összegét tekintve ugyancsak inkább méltányos, mint eltúlzott.

[17] Tekintve, hogy a másodfokú bíróság ítéletének VI.r. vádlottat érintő további rendelkezései törvényesek, az ítéltábla egyebekben a törvényszék ítéletét Terheltl VI.r. vádlott vonatkozásába a Be. 623.§-a alapján helybenhagyta.

Győr, 2021. február 16.

Dr. Kovács Tamás sk.
a tanács elnöke

Dr. Takácsné dr. Helyes Klára sk.
előadó bíró

Dr. Élő András sk.
bíró

Z á r a d é k:

Ez az ítélet és Terheltl VI.r. vádlottat érintően a Győri Törvényszék 2020. november 3. napján kelt 4.Bf.244/2019/26. számú ítéletének meg nem változtatott része a mai napon jogerős.

Győr, 2021. február 16.

Dr. Kovács Tamás sk.
a tanács elnöke